

***Statenstuk* 999**

Najaarsnota 2002, Beleidsnota 2003 en Begroting 2003

Advies: ter behandeling in de Statencommissies Milieu, Water en Groen en Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit op 21 oktober 2002 en Cultuur en Welzijn en Bestuur, Financiën en Economie op 23 oktober 2002

B-stuk

Behandeld door de heren J. Bosker, telefoonnummer (0592) 365660 en
T. Lesschen, telefoonnummer (0592) 365569
Portefeuillehouder: de heer H. Weggemans

Inleiding

Hierbij treft u ter vaststelling de volgende stukken aan:

- Najaarsnota 2002
- Beleidsnota 2003
- Begroting 2003 en de daarbij behorende modellen en bijlagen

Over de wijze waarop deze stukken zijn opgebouwd en gelezen kunnen worden, lichten wij het volgende toe.

In het voorjaar van 2002 hebt u zich aan de hand van de op dat moment gereedgekomen bladspiegels uitgesproken over de nieuwe systematiek voor de begroting. Duidelijk is geworden dat u wenst dat wordt voortgegaan op de ingeslagen weg van verbetering van de informatie in de begrotings- en rekeningstukken, zowel op het gebied van het informatiegehalte als de mate waarin beleid meetbaar en afrekenbaar wordt gemaakt.

In de nu voorliggende Begroting 2003 zijn de tastbare resultaten te zien van de ontwikkeling die de provincie het afgelopen jaar heeft doorgemaakt. Als onderdeel van de uitvoering van het Plan van aanpak beleidsmonitoring is de Begroting 2003 in haar geheel opgezet volgens de nieuwe systematiek, waarmee u vorig jaar al kennis kon maken. Een jaar eerder dan oorspronkelijk gepland zijn alle doelstellingen beschreven via een methode waarbij doelstellingen concreet en met de klant in beeld worden gepresenteerd. In deze zin is de informatie voor de begrotingsbehandeling verbeterd. Een meer gedetailleerde toelichting op de opzet van de begroting blijft hier achterwege; die is te vinden in de begroting zelf. Wij merken wel alvast op, dat de begroting twee typen bladspiegels bevat: een bladspiegel voor beleid dat nog in ontwikkeling is en een bladspiegel voor beleid dat reeds in uitvoering is of dat in 2003 zal komen.

Voor de voorbereiding van de begrotingsbehandeling kan op meerdere manieren een insteek worden gekozen. De insteek die wij voorstaan is het bespreken van de begroting aan de hand van de provinciale doelstellingen. De geboden informatie is via de doelstellingen ontsloten. Dit is op verschillende manieren gebeurd:

- de Beleidsnota 2003 is vrijwel volledig ingedeeld aan de hand van de provinciale doelstellingen. Per doelstelling wordt een beleidsbeschouwing gegeven. Voorstellen voor nieuw beleid zijn in de tekst geaccentueerd en de Beleidsnota 2003 bevat ook een samenvattend overzicht;
- de Begroting 2003 is volledig opgebouwd vanuit de provinciale doelstellingen. Daarbij hebben wij ons - vooruitlopend op het nieuwe duale stelsel - beperkt tot de externe doelstellingen: dat zijn de doelstellingen die beogen bij te dragen aan een maatschappelijk effect;
- de Begroting 2003 verstrekt per doelstelling al die informatie die voor de nieuw op te zetten duale begroting wordt gevraagd. Wat wij willen bereiken wordt omschreven in doelstellingen, deels al geconcretiseerd in beleidsindicatoren en gekoppeld aan maatschappelijke effecten. Wat wij daarvoor gaan doen is op dit moment nog vrij concreet omschreven aan de hand van de provinciale prestaties. Wat het mag kosten is meerjarig uitgewerkt op hoofdlijnen en voor het komende jaar gedetailleerd per kostensoort;
- de Begroting 2003 bevat enige beknopte informatie over de voorstellen voor nieuw beleid. Bij de desbetreffende doelstelling wordt aangeduid welk voorstel er in concreto is gedaan;

- de Najaarsnota 2002 bevat een totaal uitgewerkt overzicht van alle voorstellen voor nieuw beleid en onderbouwt het meest uitgebreid het keuzeprocess. Bij die voorstellen die nadere toelichting vereisen, gebeurt dat door middel van afzonderlijke statenstukken die tegelijkertijd met de Begroting 2003 in uw staten behandeld zullen worden. Dit maakt dat nieuw beleid op vier manieren te zien is: als onderdeel van het totale beleid in de Beleidsnota 2003, in zijn budgettaire consequenties in de Begroting 2003, als onderdeel van het keuzepakket voor de komende jaren in de Najaarsnota 2002 en tot slot nog gedetailleerd in afzonderlijke statenstukken in die gevallen waarin dat wenselijk is.

Uitgaande van de doelstellingen kunt u zich een goed beeld vormen van het beleid dat het college voor ogen staat, wat de budgettaire gevolgen zijn van de voorstellen voor nieuw beleid en intensiveringen van bestaand beleid. Op dit moment is de informatie nog enigszins verspreid over de welbekende documenten. Maar de informatie is goed te vinden door gebruik te maken van het overzicht dat bij dit statenstuk is gevoegd en dat in een meer toegesneden vorm ook bij de agenda's voor de commissievergaderingen te vinden zal zijn.

Om lezing en eventueel behandeling per doelstelling mogelijk te maken, bieden wij u in het onderdeel toelichting van dit statenstuk een overzicht aan. Hierin is per doelstelling weergegeven wat de vindplaats is in de Beleidsnota 2003, de Begroting 2003 dan wel in de Najaarsnota 2002. En als er sprake is van een uitgewerkt statenvoorstel, is dat ook aangegeven.

Advies

1. De Najaarsnota 2002 vaststellen.
2. De Beleidsnota 2003 vaststellen.
3. De Begroting 2003 en de daarbijbehorende modellen en bijlagen vaststellen.

Meetbaar/Beoogd beleidseffect

Het integraal afwegen van het voorgenomen beleid in relatie tot de financiële ruimte en het vaststellen van de begroting zoals voorgeschreven in artikel 195 van de Provinciewet.

Argumenten

- 1.1. *Vaststelling van de genoemde stukken maakt deel uit van de begrotings- en rekeningcyclus van de provincie Drenthe.*
- 1.2. *Het vaststellen van de begroting is voorgeschreven in de Provinciewet.*

Uitvoering

Tijdsplanning

N.v.t.

Financiën

N.v.t.

Monitoring en evaluatie

N.v.t.

Extern betrokkenen

N.v.t.

Communicatie

Persconferentie Begroting 2003.

Bijlagen

1. Najaarsnota 2002.
2. Beleidsnota 2003.
3. Begroting 2003 en de daarbijbehorende modellen en bijlagen.

Ter inzage in de leeskamer

N.v.t.

Assen, 25 september 2002
Kenmerk: 39/6.6/2002008636

Gedeputeerde staten van Drenthe,

S.B. Swierstra, wnd. voorzitter
J.D. Nauta, griffier

ab/coll.

In het onderstaande overzicht zijn de vindplaatsen van de begrotingsdoelstellingen in de begrotingsstukken 2003 weergegeven.

Naam doelstelling	Nummer doelstelling	Vindplaats in Beleidsnota 2003	Vindplaats in Begroting 2003	Voorstellen in Najaarsnota 2002	Te behandelen in statencommissie
		<i>pagina</i>	<i>pagina</i>	<i>voorstel</i>	<i>commissie</i>
Provinciale staten	31001		28		BFE
Gedeputeerde staten	31101		29		BFE
Kwaliteit openbaar bestuur	31201		30	Voorstel 5b	BFE
Bestuurlijke organisatie	31301	12	31		BFE
Financieel toezicht	31401		32		BFE
IPO	31601		33		BFE
Provincies-van-de-toekomst	31602	12	34		BFE
Voormalig personeel	31603		35		BFE
Bestuurlijk onderzoek	31604		36		BFE
Rechtsbescherming	31605		37		BFE
Diensten voor derden	31701		38		BFE
Handhaving openbare orde en veiligheid	32001	14	42	Voorstel 5a	BFE
Rampenbestrijding en crisisbeheersing	32101		43	Voorstel 5c	BFE
Bestrijding bosbranden	32201		45		BFE
Opstellen en uitdragen provinciaal beleid verkeer en vervoer	33002	16	50		RIM
Veilige bereikbaarheid door middel van infrastructuur en gedragsbeïnvloeding	33003	18	52		RIM
Beleid duurzaam beheer provinciaal wegennet	33103	19	54		RIM
Duurzaam beheerd provinciaal wegennet	33104		55		RIM
Vaarweg Meppel-De Punt	33304		57		RIM
Zuidelijk vaarwegennet	33305		59		RIM
Beleid duurzaam beheerd provinciaal vaarwegennet	33306	19	61		RIM
Goederenvervoer	33402	19	62		RIM
Personenvervoer	33403	20	63		RIM
Algemene uitvoering waterhuishouding	34001	22	68		MWG
Beleidsmonitoring	34002	23	69		MWG
Gewenst grond- en oppervlaktewaterregime	34003	23	70		MWG
Waterhuishoudkundige inrichting	34004		72		MWG
Waterschappen	34101	23	74		MWG

Naam doelstelling	Nummer doelstelling	Vindplaats in Beleids- nota 2003	Vindplaats in Begroting 2003	Voorstellen in Najaarsnota 2002	Te behandelen in staten- commissie
		<i>pagina</i>	<i>pagina</i>	<i>voorstel</i>	<i>commissie</i>
Muskusrattenbestrijding	34201	24	76	Voorstel 5d, 5e	MWG
Optimaal beheerde waterpeilen op de provinciale kanalen	34301		77		MWG
Grondwaterwet	34401	24	78		MWG
Vergunningverlening en hand- having waterhuishouding	34402	24	79		MWG
Provinciale milieuverordening	35001	26	84		MWG
Milieubeleidsplanning	35003	26	85		MWG
Milieucommunicatie	35004	26	86		MWG
Duurzame projectontwikkeling	35005	26	87	Voorstel 5h	MWG
Gebiedsgericht beleid	35006	28	88		MWG
Bodembescherming	35201	28	90		MWG
Bodemsanering	35202	29	92		MWG
Verwerking afvalstoffen	35203	30	94		MWG
Bodembeleid	35204	28	95		MWG
Luchtverontreiniging algemeen	35301	30	97		MWG
Geluidhinder algemeen	35401		99		MWG
Uitvoering Saneringsprogram- ma industrielawaai	35402	31	100		MWG
Modernisering instrumentarium geluidbeleid (MIG)	35403	31	102		MWG
Beleidsontwikkeling vergun- ningverlening milieubeheer	35501		103		MWG
Beleidsontwikkeling handha- ving milieubeheer	35502		104	Voorstellen 5f en 5g	MWG
Vergunningverlening inrichtin- gen Wet milieubeheer (Wm)	35503	31	105		Voorstel 5i
Handhaving inrichtingen Wm	35504	31	106		MWG
Overeenkomst handhavings- samenwerking	35505		107		MWG
Milieuklachten	35506		108		MWG
Vergunningverlening ontgron- dingen	35601	33	109		MWG
Programmering en sturing na- tuur	36001	34	114		MWG
Informatiesysteem Landelijk Gebied	36002	35	115		MWG
Ieren voor Duurzaamheid	36003	35	117		MWG
Landinrichting	36004	35	119		MWG
Plattelandsvernieuwing	36005	36	120		MWG
Natuurbeleid	36201	36	121	Voorstel 5j	MWG
Bos	36202	37	123		MWG
Landschap	36203	38	125		MWG
Nationale parken	36204	38	127		MWG
Natuur, uitvoering/regelgeving	36205		129	Voorstel 5k	MWG

Naam doelstelling	Nummer doelstelling	Vindplaats in Beleids- nota 2003	Vindplaats in Begroting 2003	Voorstellen in Najaarsnota 2002	Te behandelen in staten- commissie
		<i>pagina</i>	<i>pagina</i>	<i>voorstel</i>	<i>commissie</i>
Natuur, gebiedenbeleid	36206		131		MWG
Beleidskaders	37005		136	Voorstel 5m	BFE
Verbetering vestigingsfactoren kernzones	37106	39	137		BFE
Verbetering functioneren ar- beidsmarkt	37107	39	139	Voorstel 5l	BFE
Versterking economische vita- liteit platteland	37108	41	141	Voorstel 5x	BFE
Toeristisch aanbod	37109	41	142		BFE
Openbaar belang nutsfuncties	37202		144		BFE
Verbetering economisch per- spectief agrarische sector	37303		145	Voorstel 5n	BFE
Beleidskaders welzijnsbeleid	38001	43	150		CW
Educatieve infrastructuur	38101	44	152		CW
Sport in Drenthe	38201	44	154	Voorstel 5x	CW
Participatie cultuuruitingen	38303	44	156	Voorstel 5o	CW
Behoud cultureel erfgoed	38304	44	159	Voorstellen 5r, 5t en 5w	CW
Interculturele ontwikkeling en diversiteit in de samenleving	38403	45	162		CW
Vrijwilligerswerk	38405	45	165	Voorstellen 5q en 5v	CW
Bevorderen maatschappelijke betrokkenheid en informatie- overdracht	38406	46	167	Voorstel 5s	CW
Participatie en sociale ontwik- keling	38407		169	Voorstel 5u	CW
Gezondheidszorg	38603	46	172	Voorstel 5z	CW
Uitvoering Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden	38604	47	174		CW
Patiënten-/consumentenbeleid	38605	47	175		CW
Ouderenzorg	38701	47	176		CW
Jeugdzorg	38801	47	178	Voorstel 5y	CW
Algemeen ruimtelijke ordening	39001	48	184		RIM
Beleidsmonitoring	39002	49	186		RIM
Provinciaal omgevingsplan	39101	49	187		RIM
Regiovisie Groningen-Assen	39102		189		RIM
Uitvoering ruimtelijke ordening	39103	50	191		RIM
Regiovisie Zuid-Drenthe/ Noord-Overijssel	39104		193	Voorstel 5aa	RIM
Stedelijke vernieuwing	39201	50	194		RIM
Financiering en algemene dek- kingsmiddelen	30201	51	201	Voorstellen 1, 2, 3, 4, 5ab t/m 5ap en 6	BFE

Provinciale staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van gedeputeerde staten van Drenthe van 25 september 2002, kenmerk 39/6.6/2002008636;

gelet op artikel 195 van de Provinciewet;

BESLUITEN

- I. de Najaarsnota 2002 vast te stellen;
- II. de Beleidsnota 2003 vast te stellen;
- III. de Begroting 2003 en de daarbijbehorende modellen en bijlagen vast te stellen.

Assen, 13 november 2002

Provinciale staten voornoemd,

, griffier

, voorzitter

ab/coll

Najaarsnota 2002

PROVINCIE DRENTE

NAJAARSNOTA 2002

September 2002

INHOUD

	INLEIDING	5
1.	FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN	7
1.1.	Algemene uitkering	7
1.2.	Motorrijtuigenbelasting	10
1.3.	Indexering van personele en niet-personele lasten bij budgetinstellingen	12
1.4.	BTW-compensatiefonds	13
1.5.	Overzicht financiële ontwikkelingen	14
1.6.	Uitgangspunten voor de begroting	15
2.	FINANCIËLE EFFECTEN	17
2.1.	Begrotingswijzigingen 2002/preprioriteiten 2003	17
2.2.	Totaaloverzicht	19
3.	VOORSTELLEN	21
3.1.	Nieuw beleid/intensiveringen	21
3.2.	Fonds flexibel beleid	33
	BIJLAGEN	35
1.	Overzicht onderhouds- en vervangingsclaims	36
2.	Afkortingenlijst	37

INLEIDING

Het actualiseren van het financiële beeld in het kader van de begroting 2003 en het doen van voorstellen zijn de voornaamste doelstellingen van deze Najaarsnota. De vertaling van de voorstellen in de begroting vindt als volgt plaats. De wijzigingen die betrekking hebben op 2002 zijn verwerkt in de 4e wijziging van de begroting 2002. De wijzigingen voor de jaren 2003 en volgende zijn opgenomen in de begroting 2003, met enkele uitzonderingen. Waar sprake is van deze uitzonderingen is dit in deze nota aangegeven.

Een belangrijk nieuw fenomeen in deze Najaarsnota is de invoering van het BTW-compensatiefonds per 1 januari 2003. Deze wet heeft grote gevolgen voor de provinciale begroting en vergt veel voorbereiding. In een afzonderlijk statenstuk zijn wij nader ingegaan op de gevolgen van het BTW Compensatiefonds. In deze nota zijn de gevolgen van de invoering van deze wet voor een groot deel verwerkt. Zo zijn de kosten van alle voorstellen netto, dat wil zeggen exclusief BTW. Met name voor de samenwerkingsverbanden kunnen er begrotingstechnisch ook gevolgen zijn, omdat de subsidie in sommige gevallen kan worden verlaagd. De consequenties hiervan zijn op dit moment nog niet bekend. Verder is in de begroting een herwaardering van de investeringen, reserves en voorzieningen toegepast. In definitieve zin kan deze herwaardering pas worden afgerond in 2003, nadat het resultaat 2002 bekend is.

Voorstellen in het kader van het Fonds flexibel beleid zijn tevens onderdeel van deze Najaarsnota.

---

1. FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

1.1. Algemene uitkering

Behoedzaamheidsreserve

Wij hanteren evenals in de Voorjaarsnota 2002 het uitgangspunt dat voor 2002 de volledige behoedzaamheidsreserve is ingehouden en dat daarop geen terugontvangst plaatsvindt. Voor de jaren daarna houden wij rekening met een jaarlijkse terugontvangst van 75% uit de behoedzaamheidsreserve.

Provinciefonds 2002

Het accres voor het jaar 2002 is blijkens de Meicirculaire 2002 4,40%. Als hierop de inhouding uit de behoedzaamheidsreserve in mindering wordt gebracht, bedraagt het accres gecorrigeerd 2,63%.

Vanwege de uitbreiding van het provinciaal takenpakket als gevolg van het Vuurwerkbesluit wordt de algemene uitkering structureel verhoogd. Voor Drenthe wordt in verband hiermee ruim € 37.000,- aan de algemene uitkering toegevoegd. In de Septembercirculaire 2001 was reeds een bedrag van circa € 150.000,- toegevoegd aan het Drentse deel van de algemene uitkering. De totaal toegevoegde extra middelen in verband met het Vuurwerkbesluit bedragen daarmee ruim € 187.000,- per jaar. De gevolgen voor de begroting in verband met de extra uitgaven in verband hiermee worden nader belicht in hoofdstuk 3 van deze Najaarsnota en zullen worden verwerkt in de 4e wijziging van de begroting 2002.

In verband met de versterking van de provinciale rol met betrekking tot de rampenbestrijding is de uitkering uit het Provinciefonds eveneens verhoogd. Voor Drenthe betekent dit een verhoging van de algemene uitkering met € 76.000,- in 2002 tot structureel ruim € 103.000,- vanaf 2003. De gevolgen voor de begroting in verband met de extra uitgaven in verband hiermee worden nader belicht in hoofdstuk 3 van deze Najaarsnota en zullen worden verwerkt in de 4e wijziging van de begroting 2002.

Het Rijk is voornemens de algemene uitkering te verhogen in verband met de provinciale bestuurslasten bij de bescherming van het archeologisch erfgoed. Het kabinet heeft ingestemd met een wetsvoorstel om het verdrag van Valletta (1992) in Nederland in te voeren. Doel is het behoud van het bodemarchief door bij de ruimtelijke ordening in een vroeg stadium rekening te houden met archeologische bodemschatten. Een structurele toevoeging aan het Provinciefonds is voorzien bij invoering van de desbetreffende wetgeving. Tot dat tijdstip zullen de provincies op beperkte schaal gecompenseerd worden voor de aanloopkosten. De nieuwe wet zal naar verwachting in werking treden in de loop van 2004. Voor de bestuurslasten van gemeenten en provincies is voorzien in toevoegingen aan Gemeente- en Provinciefonds, oplopend tot een totaal van € 9 miljoen structureel vanaf 2005 (voor de fondsen gezamenlijk). Voor die tijd is een beperkte vergoeding van de aanloopkosten voorzien. Binnenkort vindt overleg plaats tussen het Rijk, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en het Interprovinciaal Overleg (IPO) over de verdeling tussen en binnen de beide fondsen.

De integratie-uitkering Afschaffing provinciale opslagen omroepbijdragen wordt met ingang van 2002 landelijk structureel met € 6,855 miljoen verhoogd. Voor Drenthe houdt dit een bedrag in van € 252.553,--. Naar aanleiding van het amendement Bakker dat de Tweede Kamer bij de behandeling van de Eerste suppletore begroting Provinciefonds 2001 heeft aangenomen, is de integratie-uitkering Afschaffing provinciale opslagen omroepbijdragen voor het uitkeringsjaar 2001 verhoogd met € 6,855 miljoen. De indieners hebben in de toelichting bij het amendement aangegeven ervan uit te gaan dat deze extra compensatie structureel aan het Provinciefonds wordt toegevoegd. Naar aanleiding van het amendement heeft het kabinet een onderzoek ingesteld naar de provinciale uitgaven voor de regionale omroepen. De definitieve onderzoeksresultaten, die pas na de indiening van de Voorjaarsnota van het kabinet beschikbaar zijn gekomen, in relatie tot een nieuw amendement Bakker c.s. bij de eerste suppletore begroting 2002, geven het kabinet reden om de extra compensatie structureel te verwerken.

Provinciefonds 2003

Uit de Meicirculaire 2002 kan worden afgeleid dat aan de accresramingen voor de komende jaren meer onzekerheden kleven dan anders. Dit komt onder meer doordat de besluitvorming door het Rijk over de Rijksbegroting 2003 op dit moment in een minder ver gevorderd stadium is dan gebruikelijk in het begrotingsproces. De formatiebesprekingen over een nieuw Regeerakkoord vallen samen met de beleidsmatige voorbereiding van de begroting 2003. Tevens is voor de jaren 2003 en volgende van belang hoe de normeringssystematiek in de volgende kabinetperiode vormgegeven wordt. Door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) is daarom aangesloten bij de verkiezingsprogramma's van PvdA, VVD en CDA, waarin uitgegaan wordt van een accrespercentage van 1 tot 1,25¹. Omdat er over het begrotingsjaar 2003 nog grote onzekerheden bestaan, heeft het kabinet in het bestuurlijk overleg met de gemeenten en provincies de optie voorgehouden om voor het uitkeringsjaar 2003 voorzichtigheidshalve uit te gaan van een reële ontwikkeling van het Provinciefonds van 0%. Rekening houdend met een prijsmutatie van het bruto binnenlands product (BBP) van 3% leidt dit tot een accres van 3% voor 2003.

In verband met de verhoging van de BTW-opbrengst na de invoering van het BTW-compensatiefonds wordt in 2003 landelijk eenmalig € 2,332 miljoen toegevoegd aan het Provinciefonds. Voor Drenthe betekent dat een bedrag van € 130.000,--. Vanaf 2004 zal in verband met de verhoging van de BTW-opbrengst 2% van de uitname structureel aan het BTW-compensatiefonds ten goede komen.

Het Rijk overweegt de algemene uitkering additioneel te verhogen in verband met de dualisering van het provinciaal bestuur. In verband met de ontvlechting van de bestuursfuncties heeft reeds een toevoeging aan het Provinciefonds plaatsgevonden. De extra kosten die met name de rekenkamerfunctie en de griffier nieuwe stijl met zich meebrengen zijn onderwerp van overleg tussen Rijk en het IPO.

Het Rijk heeft het voornemen om de uitkering uit het Provinciefonds met ingang van het jaar 2003 te verhogen in verband met de overheveling van de middelen voor regionale omroepen op de begroting van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen naar het Provinciefonds. Een structurele toevoeging is voorzien bij de invoering van de desbetreffende wetgeving. In het wetsvoorstel met betrekking tot dit onderwerp is een wettelijke zorgplicht voor de provincie opgenomen om de regionale omroep minstens op het voorzieningenniveau van 2001 te handhaven.

---

¹ Uit mondeling verkregen informatie van het Ministerie van BZK blijkt dat ook bij uitvoering van de bezuinigingsplannen van het kabinet, conform het strategisch akkoord van CDA, LPF en VVD, deze aannames nog steeds reëel zijn.

Vanaf 2003 stopt de integratie-uitkering Verdi personeel. De bekostiging zal niet langer via het Provinciefonds verlopen, maar een onderdeel worden van de gebundelde doeluitkering (GDU) van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (VW). Van de aanvankelijk voorziene overheveling van de integratie-uitkering Provinciefonds naar de algemene uitkering Provinciefonds wordt door het Rijk bij nader inzien afgezien. In plaats daarvan worden de middelen van de integratie-uitkering met ingang van 2003 naar de begroting van het Ministerie van VW overgeheveld om door dit ministerie aan de provincies te worden uitgekeerd. Het ministerie verstrekt nu al een vergoeding voor personele middelen aan de kaderwetgebieden. De compensatie via de begroting van het Ministerie van VW heeft de voorkeur gekregen boven de compensatie via de algemene uitkering. Een belangrijke rol daarbij speelt de doelgroep: provincies én kaderwetgebieden, en het bestaan van een op de doelgroep afgestemd financieel instrumentarium in de vorm van de GDU. Het streven is om de GDU te verbreden met bijdragen voor verkeersveiligheid, vervoermanagement en personele middelen en deze verbreding met ingang van 1 januari 2004 in te voeren. Het streven is dat, vooruitlopend daarop, in 2003 de vergoeding voor apparaatskosten aan kaderwetgebieden en provincies wordt verstrekt op basis van een regeling van het Ministerie van VW met een tijdelijk karakter.

Provinciefonds 2004 en volgende jaren

Ook voor de jaren 2004 en volgende jaren is in de Meicirculaire de inschatting van de reële groei gebaseerd op de verkiezingsprogramma's van de grote partijen². Dit houdt in dat van een percentage van 1 is uitgegaan. Dit komt volgens de circulaire overeen met een accrespercentage van 3,75³.

In 2004 vindt voor het eerst de uitname als gevolg van de invoering van het BTW-compensatiefonds uit het Provinciefonds plaats. Deze wordt nu, volgens het rapport Actualisering uineemformules in verband met de introductie BTW-compensatiefonds voor Drenthe ingeschat op ongeveer € 12,- per inwoner. Dit komt voor Drenthe overeen met een uitname van € 5,6 miljoen per jaar. Nadere informatie over de uitname zal eerst in de loop van 2003 te verwachten zijn.

Op grond van de Meicirculaire 2002 kan, de uitname in verband met het BTW-compensatiefonds buiten beschouwing latend, het volgende beeld worden gegeven van de verwachte ontwikkeling van de accresen met inachtneming van de eerder in deze nota geformuleerde aannames ten aanzien van de behoedzaamheidsreserve.

<u>Jaar</u>	<u>Accres</u>
2002	2,63%
2003	2,83%
2004	3,37%
2005	2,99%
2006	2,05%

Voor 2004 is rekening gehouden met het in de vorenstaande tabel opgenomen accres. Meerjarig is voor 2005 en volgende jaren rekening gehouden met het gemiddelde (geraamde) accres over de jaren 2002 tot en met 2006, namelijk 2,9%.

² Uit mondeling verkregen informatie van het Ministerie van BZK blijkt dat ook bij uitvoering van de bezuinigingsplannen van het kabinet, conform het strategisch akkoord van CDA, LPF en VVD, deze aannames nog steeds reëel zijn.

³ Inclusief volledige terugontvangst.

In de onderstaande tabellen is weergegeven hoe op grond van deze uitgangspunten de uitkering uit het provinciefonds zich ontwikkelt voor 2002 en volgende jaren.

Provinciefonds 2002 tot en met 2006

Bedragen x € 1.000,--	2002	2003	2004	2005	2006
Algemene uitkering	55.068	57.316	53.754	55.398	57.091
Integratie-uitkeringen	1.729	1.523	1.523	1.523	1.523
Totaal uitkering Provinciefonds	56.796	58.840	55.278	56.922	58.615

In 2003 zijn er voor Drenthe nog twee integratie-uitkeringen, te weten de uitkering Afschaffing provinciale opslagen omroepbijdrage en de uitkering Omroepbijdrage amendement bakker c.s. Omdat de geleidelijke inbouw van deze integratie-uitkeringen nog niet verwerkt is in de ontwikkeling van de algemene uitkering voor de jaren 2004 en volgende, is in het vorenstaande overzicht de hoogte van de integratie-uitkeringen meerjarig constant gehouden.

In het onderstaande overzicht is weergegeven welke wijzigingen ten opzichte van de Voorjaarsnota 2002 hebben geleid tot de bijgestelde raming van de uitkeringen uit het Provinciefonds van deze Najaarsnota.

Bedragen x € 1.000,--	2002	2003	2004	2005	2006
Voorjaarsnota 2002	55.596	55.400	56.709	58.047	59.375
Integratie-uitkering Aanvulling amendement Bakker c.s	253	253	253	253	253
BTW-compensatiefonds	-	-	-5.600	-5.648	-5.688
Accresverschillen en taakmutaties	947	3.187	3.916	4.270	4.675
Najaarsnota 2002	56.796	58.840	55.278	56.922	58.615

Samengevat kunnen de volgende bedragen worden bij- dan wel afgeraamd.

Bedragen x € 1.000,--	2002	2003	2004	2005	2006
Voorjaarsnota 2002	55.596	55.400	56.709	58.047	59.375
Najaarsnota 2002	56.796	58.840	55.278	56.922	58.615
Bijramen (+) of aframen (-)	1.200	3.440	-1.431	-1.125	-760

1.2. Motorrijtuigenbelasting

2002 en volgende jaren

Vertrekpunt voor de ramingen van de opbrengst opcenten motorrijtuigenbelasting (MRB) is het wagenpark per 27 april 2002. Ten opzichte van de vorige raming die gebaseerd was op het wagenpark eind 2001 bedroeg de groei van het aantal auto's 0,68%. Op jaarbasis betekent dit ruim 2%. In de raming was rekening gehouden met een groei in 2002 van 2,5%. Inmiddels is de verwachte groei van het aantal auto's voor de resterende acht maanden van 2002 op 1% gesteld. Evenals in de afgelopen jaren heeft zich weer een verschuiving naar zwaardere gewichtsklassen voorgedaan.

Het aantal motoren in Drenthe is in de eerste vier maanden met 2,5% gestegen.

Voor de groei in 2003 en volgende jaren handhaven wij onze uitgangspunten zoals reeds verwoord in de Voorjaarsnota 2002, namelijk op 1,5% per jaar.

Wij zien evenmin aanleiding om het gehanteerde percentage voor oninbaar te wijzigen. Ook dit handhaven we op 1%.

Opercententarium

Het opcententarium in de provincie Drenthe is conform het hiertoe door u genomen besluit geïndexeerd op basis van het vierjarig gemiddelde van het prijsindexcijfer voor de gezinsconsumptie. Ten opzichte van de verwachting in de Voorjaarsnota 2002 is dit cijfer iets gestegen, door een iets hogere (geraamde) inflatie in 2002.

Volgens het Centraal economisch plan 2002, bijlage A4, bedragen deze cijfers:

	1999	2000	2001	2002	gemiddeld
stijgingspercentage	2,20	2,60	4,50	3,25	3,14

In de Voorjaarsnota 2002 was een stijging voorzien van 2,95%. Door de iets hogere inflatie wordt het stijgingspercentage nu 3,14. De afgesproken indexering resulteert in een opcententarium per 1 april 2003 van 66,9. Wij stellen u voor:

Voorstel 1 Provinciaal opcententarium per 1 april 2003

Het opcententarium voor de MRB per 1 april 2003 vaststellen op 66,9.

Indien wij het stijgingspercentage van 3,14% toepassen op het meerjarenperspectief, bedraagt het opcententarium per

- 1 april 2004: 69,0
- 1 april 2005: 71,2
- 1 april 2006: 73,4
- 1 april 2007: 75,7

Het maximaal toegestane aantal opcenten bedraagt per 1 april 2003: 89,9.

Raming opbrengst opcenten MRB

De vorengenoemde aannames terzake van volumes en tarieven zijn verwerkt in onze raming van de opbrengst opcenten MRB. Wij zijn er daarbij van uitgegaan dat de provinciale opcenten op de MRB zullen blijven bestaan.

In de onderstaande tabel is de raming voor 2002 en komende jaren weergegeven.

Bedragen x € 1.000,--	2002	2003	2004	2005	2006
Raming Voorjaarsnota 2002	26.072	27.224	28.448	29.722	
Raming Najaarsnota 2002	26.450	27.656	28.951	30.308	31.722
	378	432	503	586	

1.3. Indexering van personele en niet-personele lasten bij budgetinstellingen

Teneinde in de begroting 2003 actuele ramingen te verstrekken van de budgetsubsidies aan de provinciale budgetinstellingen worden de meerjarencijfers uit de Voorjaarsnota 2002 voorzien van een gewijzigde indexering. Deze gewijzigde indexering is gebaseerd op de gegevens die verstrekt worden in de Meicirculaire 2002. De indexcijfers zijn zoals gebruikelijk gebaseerd op de bekende cijfers van het Centraal Planbureau.

Om te beginnen is een nacalculatie gemaakt van de subsidiebedragen voor 2001. Berekend zijn de mutaties die nog plaatsvinden ten opzichte van de hercalculatie voor 2001 op basis van de Septembercirculaire waarvan het effect vermeld is in de Voorjaarsnota 2002. Op basis van de nu bekend geworden loonindex (4,7%) en prijsindex (3,3%) voor 2001 vindt met de betrokken budgetinstellingen een afrekening van de subsidie over 2001 plaats. Ten opzichte van de in de Voorjaarsnota gepresenteerde hercalculatie levert dat een additioneel nadeel op ten bedrage van in totaal € 9.642,--.

De ramingen over 2002 worden tussentijds bijgesteld op basis van de herziene percentages van het Centraal Bureau voor de Statistiek. Voor 2002 wordt uitgegaan van een loonstijging van 5% en een prijsstijging van de overheidsconsumptie van 3,5%. Voor 2003 is de loonstijging 4% en de prijsstijging 2,75%. De bijstelling van de indexering voor 2002 zal vooralsnog niet leiden tot een aanvullende subsidiebeschikking.

Voor de jaren 2004 tot en met 2006 is voor de indexcijfers de gebruikelijke inschatting gemaakt; voor de loonindex wordt een jaarlijkse stijging van 3% aangehouden en voor de prijsindex een jaarlijkse stijging van 2%.

De effecten van de bijgestelde subsidiëring zijn de volgende.

Budgetsubsidies (x € 1.000,--)	2002	2003	2004	2005	2006
Raming Voorjaarsnota 2002	12.101	12.490	12.841	13.203	13.576
Raming Najaarsnota 2002	12.213	12.660	13.015	13.382	13.759
Aanpassing (3=2-1)	112	170	174	179	183

Naast de hiervoor genoemde ontwikkelingen bij de huidige budgetinstellingen, zullen wij, vermoedelijk vanaf 2003, RTV Drenthe in financiële zin als budgetinstelling gaan beschouwen, waardoor op de budgetsubsidie aan deze organisatie een jaarlijkse indexering van toepassing is. Achtergrond hiervan is de decentralisatie van de omroepgelden die waarschijnlijk ingaat in 2003. Wij wijzen u in dit verband naar het statenstuk Advisering Commissariaat voor de Media inzake zendvergunning RTV Drenthe 2003-2007; begroting 2003. De gevolgen van de toepassing van de indexering zijn in de onderstaande tabel opgenomen, waarbij tevens de totale aanpassing is weergegeven in de tabel.

Bedragen (x € 1.000,--)	2002	2003	2004	2005	2006
Indexering RTV Drenthe vanaf 2003		245	435	630	831
Aanpassing huidige budgetinstellingen				179	183

1.4. BTW-compensatiefonds

De gevolgen van het BTW-compensatiefonds zijn zeer uiteenlopend. In het statenstuk BTW-compensatiefonds is op deze gevolgen nader ingegaan. Wat het BTW-compensatiefonds in financiële zin betekent, kan op dit moment slechts worden benaderd.

Met name de gevolgen voor de kredieten in de exploitatie zijn in deze nota verwerkt. Voor de effecten in de balanssfeer is bij de opstelling van de begroting 2003 met een benadering gewerkt. Pas nadat de rekening 2002 is vastgesteld kunnen deze effecten definitief worden vastgesteld.

Ook voor de samenwerkingsverbanden van de provincie met andere organisaties, bijvoorbeeld de gemeenschappelijke regelingen kan de invoering van het BTW-compensatiefonds gevolgen hebben. Zo kan, indien de BTW voor deze samenwerkingsverbanden verrekenbaar wordt per 1 januari 2003, als gevolg hiervan de subsidie worden verlaagd.

Ten slotte is onzeker hoe de effecten als gevolg van het gedrag van de provincies zullen zijn. Een massale investeringsimpuls in 2003 naar verwachting leidt tot een hogere korting op de algemene uitkering, omdat de effecten van dit fonds voor het Rijk budgettair neutraal moeten verlopen.

Ten opzichte van het statenstuk BTW-compensatiefonds, waarin een indicatieve berekening was opgenomen van de financiële gevolgen op basis van de begroting 2002, zijn de effecten geactualiseerd in het navolgende overzicht.

Bedragen x € 1.000,--	2003	2004	2005	2006
Exploitatie				
<i>Voordelige effecten</i>				
Kredieten 2.3. aframen	3.926	3.869	3.836	3.954
2% toevoeging Pf (2003) en Bcf (2004 en volgende jaren)	130	130	130	130
Rentevoordeel aframen passiva ⁴	371	371	371	371
Lagere kapitaallasten	928	961	944	913
Lagere dotaties reserves en voorzieningen	655	655	655	655
Totaal voordelig	6.010	5.986		6.023
<i>Nadelige effecten</i>				
Uitname Provinciefonds		5.600	5.648	5.688
Niet gecompenseerde BTW ⁵	222	193	192	198
Totaal nadelig	222	5793	5840	5886
Saldo exploitatie	5.787	192	96	137

⁴ Door de lagere omvang van de reserves en voorzieningen hoeft per saldo minder rente te worden toegevoegd aan deze passiva. Hierdoor ontstaat een voordeel in de exploitatie.

⁵ Alleen voor het jaar 2003 is ook de niet-compensabele BTW op investeringen meegerekend.

Balans*Voordelige effecten*

Passiva: aframen reserves en voorzieningen 6.190

Activa: lagere investeringen 517

Nadelig effect

Afwaardering activa 7.308

Saldo balans -601

Saldo exploitatie en balans	5.186	192	96	137
------------------------------------	-------	-----	----	-----

Om de extra administratieve lasten te kunnen opvangen worden in 2003 extra middelen aan het Provinciefonds toegevoegd. Vanaf 2004 vindt deze toevoeging plaats aan het BTW-compensatiefonds. Voor Drenthe wordt deze extra toevoeging geraamd op € 130.000,-- per jaar.

Een belangrijk risico wordt gevormd door het feit dat voor onze organisatie de investeringen veelal later worden uitgevoerd dan geraamd. Dit kan ertoe leiden dat er minder te compenseren BTW kan worden gedeclareerd dan is geraamd. Een ander groot risico vloeit voort uit het gedrag van de overige provincies. Zoals reeds gesteld kan een investeringsimpuls in 2003 leiden tot een verhoogde uitname uit het Provinciefonds. Wij stellen daarom voor het voordelige saldo over het jaar 2003 te storten in de risicoreserve BTW-compensatiefonds. Zoals vermeld in het statenstuk BTW-compensatiefonds kunnen uit dit fonds incidentele tegenvallers worden gedekt.

De structurele mee- en tegenvallers zullen worden verwerkt in het meerjarenperspectief.

Voorstel 2 BTW-compensatiefonds

Het begrote voordeel voor het jaar 2003 een bedrag van € 5.186.000,--⁶ storten in de risicoreserve BTW-compensatiefonds.

De structurele mee- en tegenvallers verwerken in het meerjarenperspectief.

1.5. Overzicht financiële ontwikkelingen

De in het vorenstaande beschreven ontwikkelingen kunnen in de onderstaande tabel worden samengevat.

Najaarsnota 2002, afwijkingen (x € 1.000,--)	2002	2003	2004	2005	2006
Ruimte Voorjaarsnota 2002	241	-705	-218	354	
Algemene uitkering, inclusief uitname	1.200	3.440	-1.431	-1.125	-760
Opcenten MRB	378	432	503	586	

⁶ In de begroting 2003 is een bedrag van € 7.465.965,-- als storting in de risicoreserve BTW-compensatiefonds opgenomen. Dit bedrag is de sluitpost van de begroting 2003 en bestaat uit de vrije bestedingsruimte + het eenmalig effect BTW-compensatiefonds. De voorgestelde post Storting risicoreserve BTW-compensatiefonds is dus € 5.186.000,--. Dit zal worden gewijzigd in de 1e wijziging van de begroting 2003.

Najaarsnota 2002, afwijkingen (x € 1.000,-)	2002	2003	2004	2005	2006	
Indexering budgetinstellingen	-112	-415	-609	-809	-1.014	
BTW-compensatiefonds, effecten exclusief uitname		5.186	5.792	5.744	5.825	
BTW-compensatiefonds, storting risicoreserve		-5.186				
BTW-compensatiefonds, personele lasten		-130	-130	-130	-130	
Totaal	1.707	2.622	3.907	4.620	3.921	+p.m.

1.6. Uitgangspunten voor de begroting

Bij de opstelling van de begroting worden de volgende uitgangspunten c.q. aannames gehanteerd.

	2003	2004	2005	2006
<i>Ontwikkeling prijzen</i>				
Prijsmutatie van de materiële consumptie ⁷	2,75	2	2	2
<i>Motorrijtuigenbelasting</i>				
Opercenten tarief ⁸	66,9	69,0	71,2	73,4
Oninbaar als % opbrengst	1	1	1	1
Groei grondslag (in %)	1,5	1,5	1,5	1,5
<i>Provinciefonds</i>				
Accres ⁹	2,8	2,9	2,9	2,9
<i>Renten</i>				
Lange rente	6	6	6	6
Korte rente	4,5	4,5	4,5	4,5

Voorstel 3 Vaststellen uitgangspunten begroting 2003

Bij de opstelling van de begroting 2003 de uitgangspunten c.q. aannames hanteren, zoals in vorenstaande tabel vermeld.

⁷ Voor het jaar 2003: Meicirculaire 2002. Voor de jaren daarna is de inflatiedoelstelling van de EU als inschatting gebruikt.

⁸ De tarieven zijn steeds ingaande 1 april en gebaseerd op de aannames zoals eerder in deze nota geformuleerd.

⁹ Meicirculaire 2002, na correctie en rekening houdend met geen terugontvangst uit de behoedzaamheidsreserve over 2002 en met 75% terugontvangst over de jaren 2003 en volgende.

---

2. FINANCIËLE EFFECTEN

2.1. Begrotingswijzigingen 2002/preprioriteiten 2003

In het navolgende wordt een aantal zaken genoemd, waarvan wij u voorstellen de begroting 2002 te wijzigen, respectievelijk te verwerken in de begroting 2003.

a. Steunpunt kinderopvang

Uit een analyse van de jaarrekening 2001 kwam naar voren dat de subsidie aan het Steunpunt Kinderopvang abusievelijk nog in de begroting was opgenomen. Een bedrag van € 45.400,- kan daarom structureel worden afgehaald.

b. Incidenteel aanwenden bovenmatig deel rentetoevoeging algemene reserve

In de Najaarsnota 2000 is voorgesteld het bovenmatig deel van de rentetoevoeging aan de algemene reserve incidenteel aan te wenden. Ook voor 2003 geldt dat de gehanteerde rente (6%) aanzienlijk hoger is dan de inflatie die is verwerkt in de begroting (2,75%). Wij stellen voor om voor 2003 het bovenmatig deel van de rentetoevoeging incidenteel aan te wenden. Het betreft een bedrag van 3,75% van ruim € 15 miljoen is € 488.000,-.

c. Kosten Samenwerkingsverband Noord-Nederland

In het u ter vaststelling in uw vergadering van 19 juni 2002 aangeboden statenstuk 954 wordt voorgesteld in te stemmen met de financiële consequenties van de begrotingswijziging Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN) 2002 en de begroting SNN 2003. Een en ander houdt ingaande 2002 een structurele verhoging van de bijdrage aan het SNN in met € 66.512,-.

d. Drenthe na de herindeling

In de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie is de onderzoeksopzet Drenthe na de gemeentelijke herindeling besproken. Daarin is ingestemd met het voorstel, met dien verstande dat de Drentse burgers direct en voluit betrokken worden bij het onderzoek. De meerkosten hiervan bedragen eenmalig € 18.355,-.

e. Kosten Sociaal Economische Raad

De Sociaal Economische Raad (SER) verstrekke aan de Sociaal Economische Commissie Drenthe jaarlijks een bijdrage in de exploitatiekosten. De procedure was dat een voorschot werd verstrekt waarna op basis van de rekening en het jaarverslag de bijdrage definitief werd vastgesteld.

Voor het jaar 1997 is door de SER voor het laatst een voorschot van f 75.000,- beschikbaar gesteld. Over dat jaar zijn evenwel geen rekening en jaarverslag meer opgesteld. Voorgesteld wordt om voor de terugbetaling van het in 1997 ontvangen voorschot een bedrag beschikbaar te stellen van € 34.034,-.

f. Stimulering topamateursportevenementen

In het u ter vaststelling in uw vergadering van 19 juni 2002 aangeboden statenstuk 948 wordt voorgesteld de Stimuleringsregeling topamateursportevenementen Drenthe vast te stellen en hiervoor voor de jaren 2002, 2003 en 2004 een bedrag beschikbaar te stellen van € 23.000,--.

g. Vrijtijdsbesteding jongeren met een handicap

Tijdens de behandeling van de begroting 2002 is door u een motie aanvaard waarin ons werd opgedragen de mogelijkheden te onderzoeken jongeren met een lichamelijke functiebeperking deel te laten nemen aan de vrijetijdsbesteding die gebruikelijk is voor hun leeftijdgenoten en om hen daarmee te helpen sociale contacten op te bouwen. Hiervoor werd een bedrag van f 150.000,-- beschikbaar gesteld. Om onduidelijke redenen is hiervoor niet € 68.100,-- maar € 56.700,-- in de begroting 2002 opgenomen. Voorgesteld wordt het verschil bij te ramen.

h. Opstalverzekering

Als gevolg van veel brandschade in 2001 en de gevolgen van de gebeurtenissen in de Verenigde Staten op 11 september 2001 is de premie voor de opstalverzekering met € 13.000,-- verhoogd.

i. Eenmalige extra bijdrage Noord-Nederlands Bureau voor Toerisme

In juni 2002 hebben provinciale staten besloten dat het Noord-Nederlands Bureau voor Toerisme (NNBT) een eenmalige extra bijdrage krijgt van € 150.000,-- ter versterking van het eigen vermogen van het NNBT.

Deze maatregel maakt deel uit van een totaalpakket van maatregelen om tot een vernieuwd NNBT te komen. Het gaat daarbij om organisatorische, juridische, personele en financiële maatregelen die moeten leiden tot effectieve en efficiënte toeristische promotieorganisatie.

j. Herijking welzijn

Van de opbrengst uit de herijking welzijn achten wij € 100.000,-- structureel zeker. Deze opbrengst kan begrotingstechnisch naar onze mening als stelpost worden verwerkt. Zodra meer helderheid ontstaat over de totale effecten van de herijking zal deze post weer kunnen worden opgeheven.

k. Vervroegde afschrijving immateriële activa

Onderdeel van de bestemming van het rekeningresultaat 2001 is de vervroegde afschrijving van immateriële activa. Het gaat hierbij om een bedrag van € 2.524.485,--. Het structurele onderdeel hiervan in de exploitatie bedraagt € 343.000,--.

Voorstel 4 Begrotingswijzigingen 2002/preprioriteiten 2003

In verband met de hierboven genoemde voorstellen de begroting 2002 wijzigingen c.q. deze voorstellen aanmerken als preprioriteiten 2003 en volgende jaren.

2.2. Totaaloverzicht

De effecten uit het voorafgaande kunnen worden samengevat in onderstaand overzicht.

Effecten x € 1.000,--	2002	2003	2004	2005	2006	
Ruimte na verwerking financiële ontwikkelingen	1.707	2.622	3.907	4.620	3.921	+p.m.
a. Steunpunt kinderopvang	-45	-45	-45	-45	-45	
b. Incidenteel aanwenden bovengemiddeld deel rentetoevoeging algemene reserve	-	-488	-	-	-	
c. Kosten SNN	67	68	69	71	73	
d. Drenthe na de herindeling	18	-	-	-	-	
e. Kosten SER	34	-	-	-	-	
f. Stimulering topamateursportevenementen	23	23	23	-	-	
g. Vrijtijdsbesteding jongeren met een handicap	11	-	-	-	-	
h. Opstalverzekering	13	13	14	14	15	
i. Eenmalige extra bijdrage NNBT	150	-	-	-	-	
j. Herijking welzijn		-100	-100	-100	-100	
k. Vervroegde afschrijvingen immateriële activa		-343	-343	-343	-343	
Totaal	271	-872	-382	-403	-400	
Dekken ten laste van de algemene reserve	150	-	-	-	-	
Toevoegen (-) aan of dekken (+) uit de ruimte	121	-872	-382	-403	-400	
Resterende ruimte	1.586	3.494	4.289	5.023	4.321	+p.m.

---

3. VOORSTELLEN

3.1. Nieuw beleid/intensiveringen

Wij zijn van mening dat op een aantal terreinen intensiveringen gewenst zijn. Dit heeft geleid tot een aantal voorstellen voor nieuw beleid en intensiveringen van bestaand beleid. Deze voorstellen zijn deels incidenteel, deels structureel. De maximaal te bestemmen ruimte is als volgt:

Najaarsnota 2002, afwijkingen (x € 1.000,--)	2002	2003	2004	2005	2006
Totale ruimte na verwerking effecten	1.586	3.494	4.289	5.023	4.321 +p.m.

De voorstellen zijn in de onderstaande tabellen samengevat, waarna elk van de voorstellen van een korte motivering is voorzien. Ter toelichting op de tabel nog het volgende.

- Van de voorstellen die betrekking hebben op het externe beleid is de hoofdfunctie weergegeven in de tabel.
- De voorstellen die betrekking hebben op de interne organisatie zijn aangeduid met "app".
- Van een aantal voorstellen zult u separaat een statenstuk ontvangen; deze zijn in de laatste kolom van navolgende tabel aangegeven met een asterisk (*).
- Een aantal voorstellen is cursief weergegeven. Deze zijn niet opgenomen in de begroting 2003 en de Beleidsnota 2003, maar zijn wel onderdeel van de voorstellen in het kader van de begroting 2003. Indien u hiermee instemt, zullen deze voorstellen worden verwerkt in de eerste wijziging van de begroting 2003.

Onderwerp	2002	2003	2004	2005	2006	Hoofstuk	Staten- begroting	stuk
a. Risicokaart Drenthe beheer en onderhoud (exclusief form. pl.)		291.500	30.500	30.500	30.500		2	*
b. Subsidie Stichting Dametin		8.500	8.500	8.500	8.500		2	
c. Rampenbestrijding	76.280	104.530	105.450	106.390	107.350		2	
d. Muskusrattenbestrijding	45.000						4	
e. Beverratbestrijding	23.510	23.510	23.510	23.510	23.510		4	
f. Vervanging meetbus		40.000					5	
g. Certificering kwaliteitssystemen-vergunningverlening/handhaving		15.000	15.000	15.000	15.000		5	
h. Uitvoeringsprogramma afvalpreventie energiebesparing provinciehuis		195.326	275.289				5	*
i. Vuurwerkbesluit	75.000	76.500	78.000	79.600	81.200		5	
j. Bijdrage soortenbeleid		68.000	68.000				6	*
k. Subsidiëring projecten Schadepreventie Flora- en faunawet		12.500	12.500	12.500	12.500		6	*
l. Bijdrage noordelijke arbeidsmarktschets	8.925	8.925	8.925	9.100	9.290		7	
m. Verhoging krediet Nieuwe Hanze Interregio		30.000					7	
n. Consulent biologische landbouw		30.000	30.000	30.000	30.000		7	*
o. Verhoging subsidie Stichting Het Drentse Boek		7.000	7.000	7.000	7.000		8	*
p. Installatie klimaatbeheersing Drents Museum	166.500						8	*
q. Cofinanciering Stimuleringsregeling vrijwilligerswerk		68.067	68.067				8	*
r. Verhoging subsidie Monumentenwacht Drenthe		63.500	63.500	63.500	63.500		8	*
s. Verhoging bijdrage RTV Drenthe		106.844	106.844	106.844	106.844		8	*
t. Onderhoud Drents Museum		10.000	10.000	10.000	10.000		8	*
u. Verhoging subsidie Brede Overleggroep Kleine Dorpen (BOKD)		25.000	25.000	25.000	25.000		8	*
v. Ondersteuning vrijwillige besturen dorpshuizen en speeltuinwerk	120.000	70.000	70.000	70.000	70.000		8	*
w. Instandhouding kwaliteit archiefinspecties		7.000	7.000	7.000	7.000		8	*
x. EK atletiek	100.000	93.000					8	*
y. Beleidskader jeugdzorg		180.000	180.000	180.000	180.000		8	*
z. Global positioning system (GPS) ambulance-zorg Drenthe		64.815					8	*
aa. Regiovisie Zuid-Drenthe/Noord-Overijssel		45.000	45.000				9	
ab. Budget reïntegratie (Wet verbetering Poortwachter)		50.000	50.000	50.000	50.000		App.	
ac. Voorzetting Arbo-beleid		50.000	50.000	50.000	50.000		App.	
ad. Vergroting betrouwbaarheid ICT-voorzieningen		130.000	80.000	80.000	80.000		App.	*
ae. Software kantoorautomatisering		22.510	22.510	22.510	22.510		App.	*
af. Verhoging budget Bedrijfshulpverlening		55.780	45.070	45.070	45.070		App.	*
ag. Verhoging budget Bibliotheek		20.000	20.000	20.000	20.000		App.	*
ah. Verhoging budget Archief		6.355	6.355	6.355	5.355		App.	*
ai. Facilitair Management Informatie Systeem		53.977	8.211	8.211	8.211		App.	*
aj. Ontwikkeling Facilitaire Dienstverleningsovereenkomsten		45.000					App.	*
ak. Verhoging beveiligingsbudget		35.000	35.000	35.000	35.000		App.	*
al. Verhoging budget restauratieve voorzieningen		20.000	20.000	20.000	20.000		App.	*
am. Verhoging krediet reis- en verblijfkosten FG		10.000	10.000	10.000	10.000		App.	*
an. Meerjarenonderhoudsplan Drents Museum		57.300	57.300	57.300	57.300		App.	*
ao. Personele lasten	1.000.000	500.000	500.000	500.000	500.000		App.	*
ap. Extra onderhoud en vervanging		40.000	40.000	40.000	108.961		App.	
Totaal	1.615.215	2.740.439	2.182.531	1.728.890	1.799.601			

In het navolgende zijn deze voorstellen kort nader toegelicht.

a. Risicokaart Drenthe beheer en onderhoud

Dit voorstel behelst de niet-personele gevolgen van statenstuk 940, Risicokaart Drenthe fase 1, in het bijzonder de kosten op het gebied van de automatisering in verband met het beheer en onderhoud van de door de provincie geproduceerde risicokaart Drenthe. Doel hiervan is het mogelijk maken van de zorg voor een adequate rampbestrijding en het bevorderen van toezicht en handhaving onder andere op het gebied van milieu en ruimtelijk ordening. Wij stellen u voor vanaf 2003 hiervoor middelen beschikbaar te stellen.

b. Subsidie stichting Dametin

Op initiatief van een aantal veteranen wordt er jaarlijks voor oud-Indiëgers een reünie georganiseerd in het centrum van de plaats Dalen. In de beginjaren '90 is er in aanwezigheid van de toenmalige minister van defensie een monument onthuld als eerbetoon aan alle burgermilitairen die in Indië hebben gediend. Deze reünie is uitgegroeid tot een landelijke manifestatie van lotsverbondenheid (Dametin). Het evenement kan op een breed draagvlak in Drenthe rekenen en bovendien trekt het veel deelnemers en aandacht van binnen en buiten de provincie. Daarmee draagt het bij aan een goed imago van de provincie Drenthe. Aan de reünie, waaraan ongeveer 1500 veteranen deelnemen, werken 200 vrijwilligers mee.

Door bezuinigingen bij de Koninklijke Landmacht is de bijdrage van Defensie fors verminderd. De stichting tracht het ontstane gat onder andere op te vangen door bezuinigingen en door verhoging van de eigen bijdrage. Daarnaast is aan de gemeente Coevorden en aan de provincie Drenthe gevraagd elk de helft van het resterende tekort op te vangen. Wij stellen u voor vanaf 2003 hiervoor middelen beschikbaar te stellen.

c. Rampenbestrijding

In verband met de rampenbestrijding worden vanaf 2002 extra middelen aan het Provinciefonds toegevoegd. In 2002 gaat het om een bedrag van € 76.000,--. In de jaren daarna loopt dit bedrag op vanaf € 104.000,--. Ten aanzien van de lasten in verband hiermee structureel is nog geen rekening gehouden in de begroting. Wij stellen u voor ter hoogte van deze bedragen kredieten op te nemen in de begroting vanaf 2002.

d. Muskusrattenbestrijding

Per 1 september 2002 is de muskusrattenbestrijding gedelegeerd naar de waterschappen. Afsproken is om de afkoop in het kader van het Sociaal statuut in een keer te doen. In de begroting is tot nu toe nog geen rekening gehouden met deze afkoop. Het gaat naar onze inschatting om een bedrag van maximaal € 90.000,--. Daarvan zullen de waterschappen 50% voor hun rekening nemen. Voor de provincie resteert een post van € 45.000,-- voor het jaar 2002.

e. Beverratbestrijding

In IPO-verband zijn afspraken gemaakt over de beverratbestrijding. Met de voorgestelde middelen wordt deze afspraak nagekomen. Wij stellen u voor vanaf 2002 hiervoor middelen beschikbaar te stellen.

f. Vervanging meetbus

De bestaande, inmiddels tien jaar oude meetbus voldoet niet meer aan de arbeidsomstandigheden en is bovendien aan vervanging toe. De meetbus is nodig voor het uitvoeren van

---

geluidsmetingen als een van de essentiële handhavingstaken van de provincie op grond van de Wet milieubeheer. Het voorstel betekent een incidenteel beslag op middelen in 2003.

g. Certificering kwaliteitssystemen vergunningverlening/handhaving

De provincies hebben afgesproken dat zij voor vergunningverlening en handhaving een certificeerbaar kwaliteitssysteem gaan invoeren. De provincie Drenthe streeft naar ISO-certificering per eind 2003. Daarvoor dienen zowel interne als externe audits te worden verricht en moet een certificeringstraject worden doorlopen. Vergunningverlening en handhaving vindt in de toekomst plaats conform de genormeerde eisen van ISO 9001-2000. Dit is van groot belang voor de kwaliteit van de organisatie (mensen en middelen), de producten en de bedrijfsvoering (efficiency en effectiviteit). Wij stellen u voor vanaf 2003 hiervoor middelen beschikbaar te stellen.

h. Uitvoeringsprogramma afvalpreventie en energiebesparing provinciehuis

Het voorstel behelst de intensivering van het uitvoeringsbeleid op het gebied van energiebesparing en afvalpreventie in het provinciehuis. In 2001 hebt u besloten een onderzoek uit te voeren naar de mogelijkheden van energiebesparing en afvalpreventie in het provinciehuis. Uit dit onderzoek is naar voren gekomen dat er verschillende maatregelen uitvoerbaar zijn. Met het uitvoeren van deze maatregelen wordt een besparing op grondstoffen en energie gerealiseerd en wordt inhoud gegeven aan de voorbeeldfunctie van de provincie op dit gebied. Hierbij kan worden gedacht aan preventie in de vergunningverlening en de bevordering van duurzame ontwikkeling.

Het voorstel omvat onder meer voorlichting voor medewerkers, voorzieningen in het provinciehuis ten behoeve van afvalpreventie en energiebesparing, zoals aanwezigheidsdetectie gekoppeld aan verlichting en een energiezuil waarop het verbruik van gas en elektriciteit zichtbaar is. Ook zullen de kosten op het gebied van energie, inkoop en afvalverwerking verminderen. Verder zal opwekking van duurzame energie in de vorm van zonnecellen en windturbines plaatsvinden.

Het uitvoeringsprogramma past in het provinciale beleid om invulling te geven aan een stevig milieubeleid. De gevraagde middelen hebben betrekking op de jaren 2003 en 2004.

i. Extra kosten Vuurwerkbesluit

In verband met het Vuurwerkbesluit wordt een bedrag van € 187.000,- aan het Provinciefonds toegevoegd. Ten aanzien van de lasten is voor een bedrag van € 75.000,- structureel hiermee nog geen rekening gehouden in de begroting. Wij stellen u voor ter hoogte van dit bedrag een krediet op te nemen in de begroting vanaf 2002.

j. Bijdrage soortenbeleid

Het voorstel houdt de ondersteuning in van projecten voor bedreigde diersoorten. Met het honoreren van dit voorstel geeft u invulling aan de intentieverklaring van het IPO en het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV) in het Meerjarenprogramma soortenbeleid. Doelstelling is het veiligstellen van populaties van bedreigde dier- en plantensoorten die niet door ander beleid (gebiedenbeleid) veiliggesteld kunnen worden. De provinciale betrokkenheid wordt inhoud gegeven door middel van het verstrekken van subsidies aan organisaties op het gebied van natuurbescherming, landschapsbescherming en soortenbescherming en terrein-eigenaren. De gevraagde middelen betreffen de jaren 2003 en 2004.

---

k. Subsidiëring projecten Schadepreventie Flora- en Faunawet

Het provinciaal bestuur wil actief invulling geven aan schadepreventie op een diervriendelijke manier. Zij is bereid om in beperkte mate ook financieel bij te dragen aan projecten die dit streven ondersteunen. Dit heeft zij uitgesproken in haar concept-Nota flora- en fauna: beleid en uitvoering wetgeving. Doelstelling is het ondersteunen en het verbreden van het draagvlak voor provinciaal beleid ten aanzien van de provinciale taken in het kader van de Flora- en Faunawet. Met dit voorstel wordt dit uitgevoerd door middel van het subsidiëren van projecten van organisaties van grondgebruikers, zoals jagers, landbouwers, natuurbescherming en dierenbescherming. Wij stellen u voor vanaf 2003 hiervoor middelen beschikbaar te stellen.

l. Bijdrage noordelijke arbeidsmarktschets

Sinds 1988 publiceert de Rijksuniversiteit Groningen (RuG) de Regionaal Economische Verkenningen (REV) Groningen, Friesland en Drenthe. Sinds de start van het Kompasprogramma (2000) gebeurt dit in opdracht van het SNN. Deze REV richt zich op macro-economische ontwikkelingen op het niveau van de drie provincies en het Noorden, en bevat een vooruitblik van de regionale economie en de arbeidsmarkt.

Daarnaast wordt sinds 1997 door de RuG de Drentse arbeidsmarktschets opgesteld. In de loop van de jaren is de bijdrage van de provincie hieraan opgelopen tot uiteindelijk € 11.880,- in 2001. Uitbesteding aan de RuG heeft mede plaatsgevonden vanuit de gedachte dat uiteindelijk één noordelijke arbeidsmarktschets opgesteld zou worden. Om diverse redenen is het tot nu toe niet gelukt om een noordelijke arbeidsmarktschets van de grond te krijgen. Nu lijkt het tijdstip daar om dit alsnog te realiseren.

De introductie van het Kompas-programma heeft namelijk ertoe geleid dat noordelijke overheden en andere instanties willen beschikken over adequate informatie over de ontwikkelingen in het nabije verleden, en ook over een instrument waarmee op korte/middellange termijn voorstellingen gemaakt kunnen worden over de te verwachten ontwikkelingen. Aspecten die nu deels reeds in verbrokkelde vorm in de genoemde publicaties aan te treffen zijn. Dit heeft ertoe geleid dat in het Noorden steeds meer signalen werden afgegeven dat een integratie van REV en provinciale arbeidsmarktschetsen wenselijk werd geacht. Hierbij wordt gedacht aan één publicatie waarin de hele noordelijke arbeidsmarkt aan bod komt, inclusief een doorkijk naar de toekomst. Uiteraard dient de publicatie oog te hebben voor regionale detaillering naar de provincie.

Het Centrum voor Werk en Inkomen (CWI) heeft naar aanleiding van deze gevoelde behoefte op verzoek van het Tijdelijk Bestuurlijk Platform Arbeidsmarkt SNN het initiatief genomen en partijen bij elkaar gebracht. Het CWI heeft de RuG benaderd met het verzoek een plan van aanpak voor een driejarige periode verder uit te werken. Uit dit plan van aanpak blijkt dat de jaarlijkse kosten inclusief BTW maximaal € 107.100,- zullen bedragen. Naast kosten voor het opstellen van de publicatie zijn kosten opgenomen voor revisie van het gedateerde ISAM-model, waarmee middellangetermijnramingen opgesteld kunnen worden.

Het CWI heeft de betrokken partijen (naast CWI zijn dit het SNN, de drie provincies en de drie Regionale Platforms Arbeidsmarkt) benaderd met de vraag om cofinanciering. In het geval van de provincie Drenthe gaat het om een jaarlijkse bijdrage van € 8.925,-. Wij stellen u voor in te stemmen met deze jaarlijkse bijdrage vanaf 2002.

---

m. Verhoging krediet Nieuwe Hanze Interregio

Het voorstel betreft een eenmalige verhoging van het krediet in verband met het vervullen van het voorzitterschap in 2003. Behalve het feit dat Drenthe zich goed presenteert in Nieuwe Hanze Interregio(NHI)-verband wordt tevens een goede presentatie van de NHI naar buiten toe mogelijk. Concreet heeft het voorstel betrekking op de jaarlijkse twee conferenties en de ontmoeting met parlementariërs. Ten behoeve van deze activiteiten is het wenselijk extra middelen te kunnen besteden aan menskracht, prestatiemateriaal en representatie.

n. Consulent biologische landbouw

Het voorstel houdt het aanstellen in en voor twee tot vier jaar subsidiëren van een consulent voor de biologische landbouw in de provincie Drenthe. Hiermee wordt beoogd dat de doelstelling uit de Notitie biologische landbouw, namelijk een hogere groei van bedrijven en afzet dan landelijk (groei naar 10%) wordt gehaald. Subsidiëring van een consulent maakt de weg vrij om concreter projectontwikkeling te bevorderen en laat de provincie meer ruimte om terug te vallen op de basistaak regievoering. Wij stellen u voor vanaf 2003 hiervoor middelen beschikbaar te stellen.

o. Verhoging subsidie Stichting Het Drentse Boek

Reden voor dit voorstel is gelegen in de professionalisering van de organisatie en een afgerond functiewaarderingsonderzoek, waardoor de medewerker gewaardeerd wordt volgens de collectieve arbeidsovereenkomst (CAO) voor het Boeken- en Tijdschriftuitgeverijbedrijf. Het Drentse Boek (Culturele prijs van Drenthe 1997) heeft goede resultaten. Er zijn veel vrijwilligers actief. Subsidie is voorwaarde om de ideële doelstelling van deze organisatie op een professionele manier te bereiken. Wij stellen u voor vanaf 2003 hiervoor middelen beschikbaar te stellen.

p. Installatie klimaatbeheersing Drents Museum

Het realiseren van kwalitatief hoogwaardige tentoonstellingen in de Abdijkerk van het Drents Museum is alleen mogelijk onder de conditie van een goede klimaatbeheersing (luchtvochtigheid en temperatuur). Met kwalitatief hoogwaardige tentoonstellingen kunnen meer bezoekers worden getrokken. De wens is urgent, gelet op de in voorbereiding zijnde Van Gogh-tentoonstelling in 2004 in het kader van het 150-jarig bestaan van het museum. In dit jaar staat Van Gogh in Drenthe centraal waarbij gebruikgemaakt wordt van en aangesloten wordt op het landelijke Van Gogh-jaar in 2003. Het voorstel betreft een eenmalige uitgave in 2002.

q. Cofinanciering Stimuleringsregeling vrijwilligerswerk

Dit voorstel houdt een intensivering in van de samenwerking met gemeenten ter bevordering van de totstandkoming van een goede ondersteuningsstructuur voor vrijwilligerswerk. Gemeenten hebben belangstelling voor vrijwilligers en vrijwilligersbeleid, maar weten niet hoe of hebben geen capaciteit om dit effectief aan te pakken. De stimuleringsregeling is gericht op deskundigheidsbevordering/professionalisering van vrijwilligers (organisaties), werving vrijwilligers uit nieuwe groepen en taakverlichting vrijwilligersorganisaties (bijvoorbeeld administratief/financieel).

Met het stimuleren van vrijwilligerwerk worden de volgende maatschappelijke effecten beoogd:

- versterkte sociale cohesie
- burgers zijn maatschappelijk betrokken
- vergrote leefbaarheid

Dit voorstel heeft betrekking op 2003 en 2004.

r. Verhoging subsidie Monumentenwacht Drenthe

De Stichting Monumentenwacht Drenthe heeft een verzoek ingediend tot verhoging van de structurele subsidie voor het oplossen van een aantal knelpunten op het personele vlak. Hiermee heeft de stichting de mogelijkheid om te blijven streven naar een optimale invulling en uitvoering van haar taken. Deze taken zijn gericht op het voorkomen van verval van cultuurhistorisch belangrijke gebouwen. Dit sluit nauw aan bij het Bestuursprogramma, omdat het aanzien van dorpen en steden wordt bewaakt, toerisme en recreatie wordt bevorderd en omdat het behoud van het culturele erfgoed wordt gestimuleerd. Wij stellen u voor vanaf 2003 hiervoor middelen beschikbaar te stellen.

s. Verhoging bijdrage RTV Drenthe

RTV Drenthe wordt sinds 2002 geconfronteerd met exploitatietekorten. Deze worden onder andere veroorzaakt door een tegenvallend accres over de bijdragen van het Commissariaat voor de Media voor 2002 en de gevolgen van de CAO voor de loonkostenontwikkelingen. Met het oog op de voorbereiding voor een vijfjarig budget voor RTV Drenthe met ingang van 2003, wordt voorgesteld het accres op de provinciale bijdrage voor 2003 te verhogen van 2,5% (accres Commissariaat voor de Media) tot 4%. Hiermee wordt de instandhouding van de regionale omroep met programma's van voldoende kwaliteit en diversiteit bevorderd.

t. Onderhoud Drents Museum

Bij de evaluatie van de verzelfstandiging van het Drents Museum werd duidelijk dat het budget van zowel de provincie (als verhuurder) en het museum (als huurder) voor het onderhoud van de gebouwen van het Drents Museum waarschijnlijk niet toereikend zouden zijn. De gebouwen zijn immers van monumentale waarde maar daardoor ook zeer onderhoudsgevoelig. In dit kader is afgesproken om een Meerjarenonderhoudsplan voor het museum op te laten stellen door een extern bureau. Op grond van het inmiddels opgestelde plan is onder andere een verhoging van het budget noodzakelijk. Voorgesteld wordt de budgetsubsidie aan het Drents Museum te verhogen vanaf 2003. Zie ook: voorstel an.

u. Verhoging subsidie BOKD

De BOKD wil de huidige formatie uitbreiden om aan de vraag voor ondersteuning vanuit het veld te kunnen blijven voldoen. Na de gemeentelijke herindeling is de achterban/klantenkring gegroeid met meer dan twintig dorpen. Daarnaast neemt door de pluriformere en mondiger dorpsamenleving het aantal lokale initiatieven gericht op versterking van de leefbaarheid toe. Er is daarbij steeds meer behoefte aan specifieke ondersteuning (maatwerk). Doordat de projecten steeds diverser en integraler van opzet zijn, is er ook meer afstemming met de samenwerkingspartners (lokaal, provinciaal en regionaal) nodig. In sommige gebieden kan de BOKD een beroep doen op de financiële regeling voor projectontwikkeling en -uitvoering. De BOKD kan daarmee echter onvoldoende reserves creëren om de reguliere ondersteuning veilig te stellen. Bewust wordt gekozen voor lage tarieven en het bescheiden houden van de projectpoot (vaker optreden als kennismakelaar). Wij stellen u voor vanaf 2003 hiervoor middelen beschikbaar te stellen.

v. Ondersteuning vrijwillige besturen dorpshuizen en speeltuinwerk

De vrijwillige besturen dorpshuizen en speeltuinwerk hebben grote behoefte aan informatievoorziening, advisering en ondersteuning. Tussen 2000 en 2002 is tweemaal eerder een subsidie verleend.

Inmiddels is er veel expertise opgebouwd en zijn er netwerken ontstaan. Gebleken is dat de steunpunten in een concrete vraag van de vrijwillige besturen voorzien. Continuering van de subsidie is van belang voor het beheer van dorpshuizen en speeltuinen en daarmee voor de

---

leefbaarheid van het platteland. Wij stellen u voor vanaf 2002 hiervoor middelen beschikbaar te stellen.

w. Instandhouding kwaliteit archiefinspecties

Het voorstel behelst de uitbreiding van de formatie van de gezamenlijke noordelijk archiefinspectie met 0,4 formatieplaats om de kwaliteit archiefinspectie te kunnen waarborgen. (In het Actieplan voor de provinciale archiefinspecties wordt onder meer een noodzakelijke uitbreiding van de formatie van 3,2 fte tot 5 fte bepleit.) Argumenten daarvoor zijn de toenemende complexiteit van het vakgebied en de gedetailleerdheid van de regelgeving, niet alleen van de archiefwetgeving maar ook die van aanverwante terreinen zoals de privacywetgeving en de digitalisering, en het effect van deze ontwikkeling op de noodzakelijke intensiteit van de inspectie. Als gevolg van recente ontwikkelingen ten aanzien van enkele milieurampen is het duidelijk geworden dat inspecties in het algemeen mede verantwoordelijk worden gehouden voor handelingen van de overheden onder hun toezicht. Dit heeft eveneens gevolgen voor de benodigde arbeidscapaciteit. Om praktische redenen stellen wij voor de formatie met voorlopig 0,4 fte uit te breiden. In de toekomst zullen de provincies Drenthe, Groningen en Fryslân in onderling overleg een

beleidsmatige afweging maken hoe om te gaan met de voorgestelde uitbreiding met 3,2 fte tot 5 fte. Hierbij zal nieuw archiefbeleid en het nieuwe archiefconvenant worden betrokken. De kosten van de uitbreiding met 0,4 formatieplaats komen voor een derde ten laste van de provincie Drenthe. Wij stellen u voor vanaf 2003 hiervoor middelen beschikbaar te stellen.

x. EK atletiek

In juni 2003 zal in Assen het EK atletiek voor gehandicapten worden gehouden, een grootschalig evenement waaraan maximaal 750 gehandicapten uit heel Europa zullen deelnemen. Naast zo'n 250 begeleiders zullen ongeveer 300 vrijwilligers actief zijn tijdens het evenement. Drenthe heeft een reputatie hoog te houden op het terrein van de gehandicaptensport. Het European Paralympic Committee heeft op basis van geslaagde evenementen in het verleden, de aanwezige infra- en organisatiestructuur voor grote evenementen en de opgebouwde expertise op het terrein van de gehandicaptensport aan de Stichting Euro Champ gevraagd het EK in 2003 in Assen te organiseren.

Naast het wedstrijdprogramma is er ook een sportdag voor de gehandicapte jeugd. Andere grote subsidiënten van het evenement zijn het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de gemeente Assen. Aan de provincie Drenthe is een subsidiebijdrage gevraagd en heeft betrekking op 2002 en 2003.

y. Beleidskader jeugdzorg

Op grond van de Wet op de jeugdhulpverlening is de provincie sinds 1992 verantwoordelijk voor de planning en financiering van de jeugdhulpverlening. Vanaf 1999 heeft het Rijk de provincies een grotere rol gegeven als regisseur van het brede jeugdzorgbeleid (jeugdhulpverlening, GGZ voor jeugdigen, jeugdbescherming). Deze taakverzwaring is terug te vinden in onze regiovisie 1999-2002 "Door de bomen het bos" en in de jaarlijkse uitwerking daarvan in onze actieprogramma's. De gestage groei van de doeluitkering en incidentele provinciale bijdragen (zoals voor het fusieproces dat leidde tot één multifunctionele organisatie) konden een groter beroep op structurele provinciale middelen voorkomen. Dat is voor de komende jaren niet meer mogelijk. Met ons Beleidskader Jeugdzorg 2003-2006 en Actieprogramma 2003, dat volgens de planning in december 2002 aan u wordt voorgelegd, gaat het provinciaal beleid een nieuwe fase in. Deze staat in het teken van eigen ambitieuze voornemens en de nieuwe Wet op de jeugdzorg die bij invoering grote veranderingen met zich mee gaat brengen, zoals het recht op jeugdzorg.

Het voorstel is om het huidige krediet Jeugdhulpverlening te verhogen tot een bedrag van € 200.000,--. Het doel van het krediet blijft hetzelfde: het bevorderen van vernieuwende projecten op het terrein van de jeugdzorg. Het gaat daarbij vooral om projecten die de intersectorale samenhang in de jeugdzorg bevorderen. Daarnaast zijn andere projecten van belang zoals in het kader van de Bestuursakkoord Nieuwe Stijl-afspraken (ondersteuning gemeenten in relatie tot jeugdzorg). De huidige doeluitkering jeugdhulpverlening is overigens niet voor dit soort projecten bedoeld. Wij stellen u voor vanaf 2003 hiervoor middelen beschikbaar te stellen.

z. GPS ambulancezorg Drenthe

De Regionale Ambulance Voorziening (RAV) Drenthe is voor Drenthe verantwoordelijk voor de totale ambulancehulpverlening. Voor het spoedeisend vervoer is de zogenaamde aanrijtijd van essentieel belang. Een zogenaamd Global Position System (GPS) in de ambulancevoertuigen zal een belangrijke winst opleveren in de aanrijtijd. De kosten voor de installatie van een GPS in 23 ambulancevoertuigen bedragen eenmalig € 64.815,-- en kunnen niet op een andere wijze worden gefinancierd. De vervangingsinvestering voor het GPS zal door de RAV Drenthe worden geregeld in de aanbesteding van voertuigen. Door een gezamenlijke inkoop met vervoerders in andere provincies wordt een korting gegenereerd die hiervoor benut kan worden. Wij stellen u voor in 2003 hiervoor de gevraagde middelen beschikbaar te stellen.

aa. Regiovisie Zuid-Drenthe/Noord-Overijssel

Met dit voorstel wordt de voortzetting van het in 1999 in gang gezette beleid ten aanzien van de Regiovisie Zuid-Drenthe/Noord-Overijssel beoogd te weten:

- instandhouding van de regiovisie-organisatie
- uitwerking en uitvoering van gezamenlijke projecten

Met een jaarlijkse contributie van € 13.613,-- draagt de provincie Drenthe bij in de kosten van de programmacoördinatie en het secretariaat van de regiovisie-organisatie. De gemeenschappelijke projecten die vanuit deze organisatie worden voorgesteld, uitgewerkt en uitgevoerd, kunnen niet worden bekostigd uit bovengenoemd contributie. Verder wordt voor negen projecten, waarbij wij actief zijn betrokken, een bijdrage gevraagd. Het voorstel betreft de jaren 2003 en 2004.

ab. Budget reïntegratie (Wet verbetering Poortwachter)

Dit voorstel heeft betrekking op de gevolgen van de Wet verbetering Poortwachter, die intensivering van reïntegratieactiviteiten voor lang verzuimende medewerkers verplicht. Doel hierbij is het voorkomen dat medewerkers in de Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering terechtkomen met alle nadelige gevolgen van dien voor zowel de medewerker als de werkgever. De gevraagde middelen zijn bestemd voor paramedische ondersteuning gericht op reïntegratie en voor de inzet van erkende reïntegratiebureaus. Wij stellen u voor vanaf 2003 hiervoor middelen beschikbaar te stellen.

ac. Voorzetting arbobeleid

Voor de uitvoering van het beleid inzake de optimalisering van de arbeidsomstandigheden zijn in het recente verleden regelmatig incidentele middelen beschikbaar gesteld. Om het tot nu toe gevoerde beleid te kunnen continueren is een structurele verhoging van het budget noodzakelijk. De provincie Drenthe heeft zich via het door het IPO met het Rijk overeengekomen Arbeidconvenant verplicht tot het leveren van extra inspanningen op het gebied van RSI-preventie en bestrijding van de werkdruk. Wij stellen u voor vanaf 2003 hiervoor middelen beschikbaar te stellen.

---

ad. Vergroting betrouwbaarheid informatie- en communicatietechnologie(ICT)-voorzieningen

Bij een grote calamiteit kan de productieversie van provinciale informatiesystemen nu niet binnen een vastgestelde tijd overgeheveld worden naar een andere locatie. Voor een dergelijke uitwijkvoorziening geldt een verzekeringsbedrag. Op basis van een eerste globale risicoanalyse is een inschatting gemaakt van dit bedrag. Deze kosten bedragen maximaal € 45.000,- per jaar. Naast de uitwijkmogelijkheid eist de grotere afhankelijkheid van ICT-voorzieningen een hoge bedrijfszekerheid van die voorzieningen. Door middel van enkele maatregelen kan deze worden verbeterd van 98% beschikbaarheid naar 99% beschikbaarheid. Het gaat daarbij om:

- dubbele uitvoering van vitale voorzieningen, zoals de centrale e-mail computer en het Stateninformatiesysteem;
- afsluiten van nieuwe onderhoudscontracten met kortere response- en reparatietijden.

Wij stellen u voor vanaf 2003 hiervoor middelen beschikbaar te stellen.

ae. Software kantoorautomatisering

In 2003 is de aanschaf van een nieuwe versie van de kantoorsoftware (Microsoft Office) gepland. De vervanging is nodig vanwege de aansluitbaarheid op nieuwe technologie (voornamelijk aan Internet gerelateerde functionaliteit) en op nieuwe toepassingen. Tevens hebben de provincies afgesproken (in verband met uitwisseling van documenten) binnen twee versies van Office te blijven. De huidige versie van de provincie is de twee na laatste. Inmiddels heeft Microsoft de prijzen fors verhoogd en is de geraamde vervangingsprijs in het meerjareninvesteringsplan niet voldoende. Uit gevraagde offertes van Microsoft-dealers blijkt een gemiddelde extra investering van ongeveer € 78.000,- (van € 137.000,- tot € 215.000,-)! Indien de investering wordt uitgesteld zal met de huidige prijspolitiek van Microsoft € 150.000,- extra nodig zijn, omdat bestaande gebruiksrechten dan niet meer kunnen worden ingebracht. Wij stellen u voor vanaf 2003 hiervoor middelen beschikbaar te stellen.

af. Verhoging budget Bedrijfshulpverlening (BHV)

Om te kunnen voldoen aan de wettelijke eisen en aan bepaalde richtlijnen is er ten opzichte van het huidige budget een structureel tekort. Zo zijn er voor het updaten en implementeren van het BHV-plan extra middelen noodzakelijk. Voor trainingen en cursussen op het gebied van de EHBO en de BHV, lidmaatschappen en materialen is structureel extra geld nodig. Wij stellen u voor vanaf 2003 hiervoor middelen beschikbaar te stellen.

ag. Verhoging budget bibliotheek

Reeds enige jaren is sprake van een tekort op het budget voor de bibliotheek. Dit wordt deels veroorzaakt door een grotere vraag en deels door (forse) prijsstijgingen. Een verlaging van het serviceniveau is reeds toegepast in 2000/2001. Een verhoging van het budget is daarom volgens ons de aangewezen weg. Wij stellen u voor vanaf 2003 hiervoor middelen beschikbaar te stellen.

ah. Verhoging budget Archief

Met behulp van het systeem Pro-Document worden door de medewerkers van het Archief en medewerkers van secretariaten binnenkomende post en de routing van deze post door het huis bijgehouden. Het systeem is de laatste jaren steeds meer uitgebreid en complexer geworden. Het onderhoud vergt meer tijd en brengt meer kosten met zich mee. Wij stellen u voor vanaf 2003 hiervoor middelen beschikbaar te stellen.

---

ai. Facilitair Management Informatie Systeem

Voor het registreren en genereren van managementinformatie en voor het verbeteren van de kwaliteitsbewaking van de facilitaire dienstverlening stellen wij voor over te gaan tot de aanschaf van een Facilitair Management Informatie Systeem. In dit systeem worden alle opdrachten (bijvoorbeeld lunches, kamerreserveringen en technische storingsen) digitaal ingevoerd en verzonden. Tevens verzorgt het systeem een terugmeldingsverplichting en een mogelijkheid voor financieel administratieve afhandeling. Wij stellen u voor vanaf 2003 hiervoor middelen beschikbaar te stellen.

aj. Ontwikkeling facilitaire dienstverleningsovereenkomsten

Om de facilitaire dienstverlening verder te ontwikkelen op de professionele, bedrijfsmatige en klantgerichte wijze is het van belang met de (interne) klant van te voren af te spreken welk kwaliteitsniveau zal worden geleverd tegen welke kosten. Wij vinden daarom de ontwikkeling van facilitaire dienstverleningsovereenkomsten belangrijk. Extern advies en ondersteuning is hiervoor noodzakelijk. Wij stellen u voor vanaf 2003 hiervoor eenmalig middelen beschikbaar te stellen.

ak. Verhoging beveiligingsbudget

Er is sprake van een structureel exploitatietekort beveiliging. Om het huidige (beperkte) beveiligingsniveau te handhaven is volgens ons een structurele verhoging van het budget noodzakelijk, omdat wij een verlaging van het beveiligingsniveau of het aanpassen van de openings- en sluitingstijden van het provinciehuis geen geschikte alternatieven achten. Wij stellen u voor vanaf 2003 hiervoor middelen beschikbaar te stellen.

al. Verhoging budget Restauratieve voorzieningen

Er is sprake van een structureel tekort op het budget Restauratieve voorzieningen. Volgens ons is dit grotendeels op te lossen door een andere wijze van doorberekenen. Voor het overige is volgens ons een structurele verhoging van het budget de aangewezen weg. Wij stellen u voor vanaf 2003 hiervoor middelen beschikbaar te stellen.

am. Verhoging krediet Reis- en verblijfkosten Facilitaire Groep

Het reis- en verblijfkostenbudget van de Facilitaire Groep is structureel te laag. Dit komt door de reis- en verblijfkosten die de chauffeurs van de bodedienst maken in opdracht van bestuurs- en directieleden. Wij stellen daarom een structurele verhoging van het krediet voor vanaf 2003.

an. Meerjarenonderhoudsplan Drents Museum

Voor het Drents Museum hebben wij een Meerjarenonderhoudsplan opgesteld voor de periode van tien jaar. Dit plan is bedoeld om de kwaliteit van het onderhoud van het gebouw op een goed niveau te houden. De provincie draagt zorg voor het onderhoud dat valt onder de verantwoordelijkheid van de verhuurder. Voor de uitvoering van het onderhoudsplan stellen wij u voor extra middelen ter beschikking te stellen vanaf 2003. Hiermee kunnen achterstallig en groot onderhoud worden voorkomen.

ao. Personele lasten

Binnen de provinciale organisatie is sprake van een groot aantal formatieve knelpunten. Deels hebben deze te maken met de optimistische inschattingen van baten in het verleden. Voor een ander deel brengen nieuwe taken, extra werk met zich mee. Om een oplossing van de formatieve knelpunten mogelijk te maken, stellen wij voor structureel extra middelen te storten in het Fonds flankerend beleid vanaf 2002.

ap. Extra onderhoud en vervanging

In de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie van 29 mei 2002 hebben wij u bij de behandeling van de Voorjaarsnota toegezegd met een overzicht te komen van onderhouds- en vervangingszaken waarvan de lasten nog niet zijn opgenomen in de meerjarenbegroting. In bijlage 1 bij deze Najaarsnota is een overzicht hiervan opgenomen. Onderstaand is een verkort overzicht weergegeven van de financiële gevolgen hiervan tot en met 2006.

Omschrijving	Jaar	Investerings- bedrag	Kapitaallasten/jaarlasten in €				Opmerking
			2003	2004	2005	2006	
Bedrijfsauto Verkeer en Vervoer	2005	20.000				4.748	
Knelpunt beheer vaarweg Meppel-De Punt	2024						Geen investering; hogere jaarlast
Niet-basis ICT-voorzieningen Wegen en Kanalen	p.m.	p.m.					In onderzoek
Milieumeetwagen	2008	40.000					
Vervanging netwerk	2005	170.000				40.357	
Vervanging bekabeling	2005	200.000				23.855	
Tekort vervanging meubilair			40.000	40.000	40.000	40.000	
			430.000	40.000	40.000	40.000	108.961

Een belangrijk knelpunt in dit verkorte overzicht betreft het beheer Vaarweg Meppel-De Punt. In 2024 vervalt de rijksbijdrage voor groot onderhoud. Het betreft uitbesteed civieltechnisch, bouwkundig, werktuigbouwkundig en elektrotechnisch werk, waarvan de lasten voor rekening van de provincie komen. De jaarlijkse lasten hiervan bedragen € 1.187.000,-, gerekend naar het prijspeil 2003. Wij zullen in de Voorjaarsnota 2003 met een voorstel komen over de wijze waarop deze toekomstige last kan worden gedekt.

De eventuele gevolgen van de niet-basis ICT-voorzieningen voor de Productgroep Wegen en Kanalen zullen wij betrekken bij de voorbereiding van de begroting 2004.

Wij stellen u voor in te stemmen met de vervanging van de overige activa in de genoemde jaren en verwerking van de financiële gevolgen daarvan in de meerjarenbegroting.

Voorstel 5 Nieuw beleid en intensiveringen

Instemmen met de vorenstaande voorstellen a. tot en met ap., zoals die zijn vermeld in de onderstaande tabellen en de toelichtingen daarop.

Ons dekkingsvoorstel bij deze voorstellen voor nieuw beleid en intensiveringen is als volgt.

Bedragen in € x 1.000,--	2002	2003	2004	2005	2006
Begrotingsruimte Najaarsnota 2002	1.586	3.494	4.289	5.023	4.321
Dekking Onvoorzien 2002	29				
Voorstellen	1.615	2.740	2.183	1.729	1.800
Resterende ruimte	0	754	2.107	3.295	2.522

Wij merken hierbij nog het volgende op. Hoewel de resterende ruimte in meerjarenperspectief (ruim) positief is, beschouwen wij het financieel perspectief niet zonder meer als goed. Reeds enkele jaren is sprake van een toenemende behoefte tot structureel cofinancieren. Deze zal naar verwachting in de komende jaren alleen maar groter worden. Uit het strategisch akkoord voor het kabinet CDA, LPF en VVD valt af te leiden dat de provincies in de komende periode kortingen zullen worden toegepast op het Gemeente- en Provinciefonds. Wat dat precies gaat betekenen voor de ontwikkeling van de algemene uitkering en voor de normeringsystematiek is nog niet bekend. Ten slotte vormt de invoering van het BTW-compensatiefonds een risico in de inkomstenseer. Indien landelijk door provincies massaal geïnvesteerd wordt en daarmee een groot beroep op het fonds wordt gedaan, zal dit worden vertaald in een hogere korting op de algemene uitkering uit het Provinciefonds.

Voorstel 6   Dekkingsvoorstel

Instemmen met de dekking van de voorstellen voor nieuw beleid en intensiveringen, zoals samengevat weergegeven als voorstel 5.

3.2.   Fonds flexibel beleid

In het Fonds flexibel beleid is na de vaststelling van de voorstellen bij de eerste en tweede tranche 2002 nog een bedrag beschikbaar van € 5.051.510,--. Wij stellen u voor bij deze Najaarsnota het volgende project te honoreren.

Voorstel 7   Bestemming middelen Fonds flexibel beleid

2003: Jaar van de Boerderij in Drenthe € 282.000,--.

Conform de spelregels van het Fonds flexibel beleid ontvangt u van dit voorstel een afzonderlijk statenstuk.

BIJLAGEN

1. Overzicht onderhouds- en vervangingsclaims

Bijlage: Overzicht onderhouds- en vervangingsclaims

Omschrijving	Investerings- jaar	Investerings- bedrag	Kapitaal- lasten/jaar- lasten								Afschrijvings- termijn	Opmerkingen	
			2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	na 2009			
Bedrijfsauto	2005	20.000				4.748	4.748	4.748				5	
Knelpunt beheer Vaarweg Meppel- De Punt											1.187.000		Financieringsplan Voorjaarsnota 2003 momenteel in onderzoek, meenemen voorbereiding begroting 2004
Niet basis ICT voorzieningen Civiele techniek	nog niet bekend	p.m.											
Milieumeetwagen	2008	40.000									9.496	5	
Vervanging netwerk	2005	170.000				40.357	40.357	40.357	40.357			5	
Vervanging bekabeling	2005	200.000				23.855	23.855	23.855	23.855			12	
Tekort vervanging meubilair			40.000	40.000	40.000	40.000	40.000						Het Meerjaren onderhoudsplan provinciehuis wordt in 2011 geactualiseerd
		430.000	40.000	40.000	40.000	108.961	108.961	68.961	73.709				

ab/coll

---

2. Afkortingenlijst

BBP	bruto binnenlands product
BHV	Bedrijfshulpverlening
BOKD	Brede Overleggroep Kleine Dorpen
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CAO	collectieve arbeidsovereenkomst
CWI	Centrum voor Werk en Inkomen
GDU	gebundelde doeluitkering
GPS	Global Position System
ICT	informatie- en communicatietechnologie
IPO	Interprovinciaal Overleg
MRB	motorrijtuigenbelasting
NHI	Nieuwe Hanze Interregio
NNBT	Noord-Nederlands Bureau voor Toerisme
RAV	Regionale Ambulance Voorziening
REV	Regionaal Economische Verkenningen
RuG	Rijksuniversiteit Groningen
SER	Sociaal Economische Raad
SNN	Samenwerkingsverband Noord-Nederland
VW	Verkeer en Waterstaat

ab/coll

F:\PRODUCT\FG\CTB\Huisstijl\Najaarsnota 2002.doc